

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 72 Lei
Pe 6 luni . . . 37 „
Pe 3 luni . . . 21 „
Pe o luna . . . 8 „

IN STRĂINĂTATE

Pe un an . . . 100 Lei

Pentru schimbarea adresei a se trimite 2 lei

Un număr vechi 1 leu

STATUL TĂRII

ORGAN COTIDIAN AL BASARABIEI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA CHIȘINĂU, Str. Alexandru cel Bun (Alexandrovcaia, Pasa)

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA TELEFON No. 68

PLATA PENTRU RECLAME Pentru un rând de nonparel în pag. II 3 lei, în pag. III 2 lei, în pag. IV 1 leu.

FIE VOIA LUI

Au sosit Paștile așteptate de 16 veacuri, Paștile prăbușirii robilor seculare, Paștile biruinței dreptății; Paștile întregirii, Paștile visurilor nesperate.

Ci, în țară la noi, nu se înalță totuși chiot și cântec și hohot nesfârșit de bucurie; nu răsună muzici de triumf și freacă de fericire. Sufletele nu înnoată în seninul cald și dulce al beatitudinii fără de margini, pe care nici un nor nu o tulbură; ei prinesc în cleștele ascuțit al nevoilor și grăjilor aspre, srutează îngrijorate zarea ispitind semnele furtunilor. Paștile de azi nu seamănă cu iecana Paștilor așteptărilor noastre de demult!

Dar să nu ne pară rău! Pe cine-l iubește Dumnezeu îl ceartă îndelung, spuneau strămoșii noștri. Și fiecare din noi știe că bunurile câștigate ușor nu sunt durabile.

Să nu cățim împotriva soartei ci mai degrabă să ne miunăm de înțelepciunea Providenței care îndreaptă și astăzi pașii neamului nostru pe drumul cel bun, drumul suferinței grele, dar sigur, în locul drumului semănat cu roze la capătul căruia stă prăpastia.

Dintre toate neamurile care locuiesc în această parte de pământ, al nostru este cel mai vechi. Suntem aici de 1800 de ani.

I-am văzut pe toți viind și ducându-se, ridicându-se napraznic și perind cu zgomot. Dar noi ca o stâncă de granit am înfruntat vremea pentru că ființa noastră nu-i turnată din metalul sculptor al izbânzilor ușoare, ci din oțelul tare al suferințelor și al încordării neînțelese.

Ajunși pe culmea spre care am năzuit, din moși strămoși, de sute de ani, povara pe umerii noștri nu s'a ușurat. Este semn că avem de făcut alte drumuri grele, spre culmi și mai înalte, care cer ca energia noastră să nu slăbească un singur minut.

Dar, ca să prețuim clipele de astăzi cum se cuvine, să nu ne gândim la greutățile ceasului de față ci să ne întoarcem privirile spre drumul petrecut.

Vom vedea atunci lasate în urma noastră, în depărtare, groaznice văi de răstărite, prin care am orbăcit, învăluți în neguri atât de dese, în cât nici o rază de lumină nu răzbătea până la noi.

Amintiți-vă de Paștele anului trecut...

Paștele lui Kuhlmann și al lui Czernin, al bulgarului Radoslavoff și al ungurului Tisza.

Ne despuiau de coroana mun-

ților și de bogățiile de deșubt, ne furau Dobrogea și se certau pe vestimintele neamului nostru trădat și răstignit. Răsuna până în marginile pământului clamarea veseliei nestăpânite dela Budapesta și Sofia, în timp ce și-raqurii palide și stoarse de refugiați se îndreptau din Moldova spre losurile unde li se pregătea robia. Dar, după cum astăzi nu urlăm triumful nostru în cele patru puncte cardinale, n'am deznădăduit nici atunci în drumul spre Golgota.

Am băut până în fund paharul amarăciunii și iată că suntem astăzi unde suntem.

Dar unde sunt danșii? Unde sunt Kuhlmann și Mackenzen, Czernin și Tisza, Radoslavoff și Enver? Unde este Wilhelm al II cu Hindenburgul și Ludendorful lui, unde-i Carol de Habsburg și Ferdinand de Coburg?

Cine se înalță ușor, ușor se prăbușește! Noi însă, păstrând cumpătarea strămoșilor, să punem la temelie Patriei noastre jertfa încordărilor îndelungi, ca n'el o furtună să nu o poată zgudu-i.

În acest înțeles, să salutăm Paștile învierii noastre, nu ca pe ziua petrecerii frândave, ci ca pe un loc de pornire spre culmile mai înalte, pe drumul larg deschis în care însușirile oțelite și alese ale rasei noastre, vor putea scântei în plină lumină, în ochii lumii.

A înviat neamul nostru! A înviat, nu ca să se așeze la masa petrecerii, ci ca să trăiască; a înviat ca să dea necontenit dovadă de putere rodnică.

Viața stă în luptă, în muncă grea și încordată, în risipă necontenită de energie, în biruința constantă a greutăților ce răsăr în cale.

Neamul care nu luptă cu greutățile vieții, nu trăiește.

Iar Voința lui Dumnezeu este ca noi să trăim veșnic, de aceea nu ne lasă să cădem din întineretul unuia trecut plin de suferință, în toropeala unei vieți ușoare.

Fie voia lui! Const. Noe.

Circulația în Germania.

Nauen 17 Aprilie.—Din cauza lipsei de cărbuni circulația trenurilor în diferite părți ale Germaniei s'areștat și s'areștat iar numărul trenurilor a fost slăbit.

Sârbi refuză participarea la acțiunea contra Ungariei

București 17 Aprilie.—Sârbi au refuzat cererea înțelegerii, de a participa la acțiunea contra Ungariei, pentru că Iugo-Slavia n'a fost recunoscută ca stat.

Clopotele Învierii

de PAN. HALIPPA

Din clopotnița din sat Sună clopotele, sună, Vestind lumii vestea bună Că Hristos a înviat.

Cele mici în cor dulos Sună des, cu voloșie, Că e zi de bucurie Pentru mart și cel de jos.

Iar cel mare, cam doglit, Sună rar, sună agale, Că s'a dus vremea de jale Și că răul s'a sfârșit...

Sunați, clopote, sunați Și veștii la lumea toată, Că robia e sfărmată Și că toți de-acuma-s frați!

Și mai spuneți tutulor, Că sânt vremile unirei Și că-i limpul primențel Stărilor bătrânelor!...

2 Aprilie, 1917.

Schimbarea

în ocărnuirea bucovineană!

Din București primim vestea că d-l Iancu Flondor, ministru delegat de până acum al Bucovinei, a demisionat și că în locul său a fost numit d. I. Nistor.

Nu cunoaștem cauzele demisionării d-lui Flondor. Păstrând însă toată considerația pentru munca depusă de d-lui întru consolidarea regimului românesc în Bucovina, trebuie să spunem că ridicarea, în fruntea Bucovinei, a d-lui I. Nistor, va fi primită cu osebă mulțumire la noi în Basarabia.

Cunoaștem pe d. Profesor Nistor din vremi grele și socotim că nu poate fi garanție mai solidă pentru bunul mers al treburilor obștești și pentru izbândă idealurilor naționale decât așezarea unui asemenea bărbat la capul ocărnuirii.

După epoca de dăbuire fatală ori cărai început, Bucovina pare a fi pornit pe drumul indicat de glasul vremii în care trăim:

Ocărnuirea prin norodul român, pentru norodul român adevărat, acolo ca și aici, în imensă majoritate de țărani.

Urăm noului Ministru Resident deplină izbândă a ideilor în slujba căreia pune cea mai curată inimă, unită cu cea mai largă înțelegere și cu o rară putere de muncă.

Înainte cu Dumnezeu! B.

Strigare către Basarabeni

Frați Moldoveni,

După 106 ani de robie, în ziua de 27 Martie 1918, neamul nostru dintre Prut și Nistru s'a întors din nou la sânul mamei de la care a fost smuls prin silnicie și amăgire intrând deapănura în hotarele cuprinzătoare ale României Mari.

Frați moldoveni, zile de slavă ca aceste, nu se ivesc multe în viața noroadelor.

S'o cinștim dar, să o prăznuim, an de an, cu smerenie, cu cucerinție și cu aducere aminte a tuturor celor de dinaintea noastră care au suferit și au luptat pentru dânsa.

Dar în același timp să ne străduim a lăsa urmașilor, ce vor veni după noi, un semn văzut al bucuriei ce simșim pentru marea faptă a liberării și întregirii neamului. Punând mână dela mână, să înalțăm spre cerul milostiv o întrupare măreață care să însemne tuturor celor ce vor veni, slava zilei de înviere a noastră.

Să jertfim cu toții, bogați și săraci, săteni și orășeni, tineri și bătrâni, din prisosul ca și din sărăcia noastră, spre a-l face așa de mare și de măndru ca să-i meargă vestea în toate hotarele României Mari, ducând falma norodului nostru vrednic la fapte ca și la jertfe.

Deșideți, cu toții larg pungile și dovediți astfel că știți cinsti cum se cuvine clipele mari de care v'a învrednicit Dumnezeu.

Obolul celui mai sărac va fi primit cu aceeași dragă inimă ca și al bogatului.

Comitetul Central pentru ridicarea Monumentului Unirii în Chișinău

Dr. D. CIUGUREANU. PAN. HALIPPA. V. HERȚA. V. BĂRCA. D-na HERȚA.

TH. IONCU. C. FILIPESCU. VESP. ERBICEANU. COCIORVA. C. NOE.

Și astăzi, după—atâta chin și abuciumări Și răni ce încă nu s'au vindecat, S'abate iar asupra-ți valul de nevederi Și urid uraganu'neobșurat!

Și azi, când visul tău de veșnică împănire Și nădejdea ta moșie dăruieată, Sub licărire vagă a unui răsărit S'abate-urgie morții rășărită!

Te-asmuși fievale turbate și acum, Când fruntea îți înalți întru înălțare, Acum, când apucași pe al mării drum Și răsări în fine al tău soare!

Se'nclădă-asupra ta potop cumpănit de nori Și groarnie url'păgânele vârteluri; Tu fără scumpă mea, să nu te înșiori E urletul flămâzelor gălăjuri!...

Adună-ți iar oglenii tăi neînțeleși, Năpranic du-i spre sfânta rășărire;— Și'n stănoș de granit cu toți prefăcuși Vor prăbuși urgiile barbare.

S'o spinteca potopul norilor de-abia De fulgerări de arme sclipitoare: Sosit-a ziua ta, împlinit e al tău vis, Tu țara mea vei fi biruitoare!...

Ci de s'abate asupra ta potop de nori Și groarnie gem păgânele vârteluri Tu fără mândră-a mea să nu te înșiori Nu-i uragan, ci-i urlet de gălăjuri!

M. V.

Insemnările săptămânei

Un general rus despre soldatul român

Un ofițer, român basarabean, fiind atezat la cartierul corpului IV-lea siberian, comandat de generalul (numele lui scapă), mi-a povestit părțile auzite din gura acestui general, despre vitejia soldatului nostru:

Eram la postul de comandă, pe Siretiu, zicea generalul, și încă văd că lese din traseele românești un batol care se restogolea spre traseele nemțești, împlin de un soldat român pitit deși el.

Am înțeles că trebuie să fie o poză de a Românilor cum am mai văzut multe la el.

Vă închipuiți că o picale de gloanțe ceargă într'acolo; batolul însă înainta și soldatul după el.

Batolul era plin cu nisip care oprește gloanțul să treacă dincolo.

Dela o vreme și nemții n'au mai risipit cartușele degeaba și s'au sălătat să vadă ce face dracul dela de Români.

Soldatul a ajuns cu batolul la sârme, a tăiat ceva, arol foarte înșel și netelburat și a scutit frum-gel o figură, și-a format-o blinșor la adăpost, a mai aruncat câteva vorbe nemșor cari însepușă lar să tragă de răsăpă pământul, apoi și-a luat batolul după el și tot așa s'a întors „acasă” ca dela o plimbare.

Și generalul acela care a fost un viteaz, ne spunea la masă cu mere laudă și stăta cântărind, că parcă ar fi fost chiar el autorul faptului acesta, de alt fel decât de obșșuit la noi. Și mie îmi creștea înima când așezam el așa, mi-a înclădat ofițerul basarabean. Spiritul inventiv al al soldatului nostru

Mă gândesc că dacă s'au auzit mai toate pozile soldaților noștri dela începutul războiului, bine s'ar face dacă s'ar adana și toate înșelățiile, și înșelățiile soldaților, în ore de luptă și de repaus.

Dela omeni cu cari am făcut războiul, cunos: donă „drăclii” de astea vorba lor.

Una este un mijloc de a nu te uda la ploaie când plouă și te găsești în câmp deschis.

Eu aveam o vechitură de pelerină de prin veacul al XIX-lea; dar și eu ea și țără ea, ploala tot așa mă uda. La ploaie însă știau să mă apere al de camaradul Plutașu Vasile din ploton cu meșteragul lor. Nici până azi nu sunt dumerit cum s'apau cotolul. Pământul acos îl făceau scaun cu șanț de scogere împrejor. Nu știu cum măsurau, că eu stăteam pe scaunul de pământ, cu picloarele întinse sub pământ, libere și nealite și încă și uscate.

Când ploala se întorcea, „pionierii plotonului” făceau la minut alt „tron” și așa scăpam cu picloarele neudate.

Alta: Era o petrecere „ca să nu uităm” Luna o sfară de cort, făceau la un cap un ochiu atât cât să intre capul omului, iar la cellalt cap o laodă pe-un băi cu muchi.

Când începla „lecția”, unul petrecea sfora pe deșp cap, având grijă să-și astupe urechile cu mâncăle întinse. Sfora era întinsă de cellalt cap unde băl trebuia lavării. Al treilea lovea cu o sărătură de deget sfora întinsă, în timp ce unul trebuia să învârtă o odată și băl cu muchi.

La comanda: „loc de patru!” pac-pac-pac... odată cu lavăturile rad și loviturile de deget în sfora întinsă.

Cel cu sfora pe după urechi auzia întocmai niște împușcături depărtate

În noaptea Învierii...

E miezul nopții... E ceasul când după cuvântul scripturii pământul s'a cutremurat, scapătesmasa bisericeii în două s'a despicat și Fiul Omului a înviat din morți rupând lanțurile mormântului greu de piatră pe care le aruncase peste dansul farelisii și cărturării minci-noși... În această credință măntuitoare de 1919 ani omeni-nirea prăznuiește această înviere a Măntuitorului din mormânt, înviere prin care ea s'a izbăvit de păcatul începuturilor ei. În fiecare an, la o zi anume, creștinătatea serbează, prăznuiește această înviere mai mult de cât pe ori care altă sărbătoare a creștinismului... „Hris-

tos a înviat” e cuvântul care răsună în noaptea aceasta, la ceasul acesta în toate părțile pământului și aproape în toate limbele grăite pe pământ. Atâtea milioane de făclii aprinse luminează în noaptea asta lăcașurile de închinăciune și atâtea milioane de oameni aleargă la biserici pentru ca din nou să audă cuvântul evangheliei, să se pătrundă de dansul și încă odată să se nădăduie în ei credința că în adevăr piatră de pe mormânt s'a prăvălit și „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi, viață dăruindu-le”, pentru a se duce din nou înaintea judecății sale

mari din fața Tatălui Ceresc. Încă odată pentru a 1919-a oară, mai mulți, în fiecare an mai mulți ascultă minunea și se nădăduie de măreția ei. Și primăvara e frumoasă, copacii sunt niși de floare, câmpul e verde, pădurea e plină de mugur, pasărele cântă, apele se nădăduie și grăse în cursul lor povești uitate sub sloiurile de ghiață, ale iernei, furnicile ta-ce să mîște mușuroasele, albinele culeg nectarul florilor și omul parcă întineresc, revăte și el. Altă viață nouă! Da, totul învie, totul se tabracă din nou în haine de sărbătoare. Pentru că prin a Lui înviere se face această minune de înviere în natură... Și în fiecare an alte noi milioane de credincioși aleargă cu făclia credinței aprinse pentru a asculta adevărata

înviătură a lui Dumnezeu adu-să de fiul său pe pământul cuprins de păcat. Toate prin cuvânt s'au făcut, întru început când era cuvântul și nimic nu s'a făcut din toate câte s'a făcut, fără cuvântul care dela Dumnezeu era... Și prin Fiul lui a făcut... Atunci când chaos nesfârșit era, când nemărginirea toată câtă se poate închipui, mai mult decât poate chiar închipuirea noastră, era un amestec de ceva nelămurit, un fel de nimic, ceva care nu se poate închipui de mintea noastră; atunci la începută fost cuvântul și prin înțelept și nemărginit de hotărât cuvântul s'au făcut toate din nimicul amestec și toate așa cum le vedem azi desăvârșite, fiecare la locul său și cu scop-teala sa. Un fir de păr mai

mult nu s'a făcut, un astru mai mult nu umple depărtările nemărginirei... Și tot prin cuvântul său a venit și Fiul cu înviătură dreaptă a credinței și pentru ea și măntuirea oamenilor a pătimit, s'a răstignit și îngropat a fost pentru ca a treia zi să învie din mormântul greu acoperit și strășis păzită... „Intineric mare se făcu, catapeteasma bisericeii în două drept se despică și din întunecatul mormânt a înviat Măntuitorul lumii...” Și lume tot mai multă crede și tot mai mulți sunt aceia care se adună în jurul altarului de unde credința se înprăștie ca razele de soare pe pământ... De atâtea ori l'am ascultat și nu mă mai satur de dansul. Ca la un isvor de apă mereu limpede alergă să-l gust, să-l sorb, să-l aud, să mă pătrund de

adâncul înțelesului lucrurilor. Să mă scald în adevărul care mai mult îmi luminează mintea și-mi cuprinde făptura. „Hristos a înviat” strigă toată natura care și ea învie și ea se cutremură. A înviat și minuni a făcut din nou. Ce a fost nedrept s'a prăbușit și lumea a răsunat văzduhul măngăierei... Lanțurile s'au deslețat și lumea ca la isvor de viață a alergat să vadă minunea, să-i simțască atingerea, să se fărâșie de frumusețele ei. An înviat noroadele A înviat și neamul mult oropșit moldovenesc, a înviat tot neamul românesc prin minunea cea mare, minunea dreptății eterne... Ce-a fost clădit pe nedreptate s'a prăbușit și neamurile toate au înviat... Și asta pentru că „Hristos a înviat”... Oh, I. Savin.

exact ca niște schimbări de focuri între patrole.

La comanda: „foc de mitralieră!” Bătălia trebuia să se termine, căci de repede, în tactul aceluiași lovitură de deget pe sfârșitul inimii.

Cel ce ținea sfârșitul, auzia perfect o mitralieră în bătaie.

„Trage artileria grea!”

S'ora se lăsa mai slab după „călibrai” trântit: 350, 250, 105, 75...

Trăgătorul lovia mai rar și mai tare sfârșitul.

Cellist auzia exact bubuiturile tunurilor, care în realitate nu încetaseră de mult.

Apoi treceau alții la rând, la „lecție” cum ziceau ei, și mergeau cu invenția în lungul tranșeei, pe la camerezi, la ofițeri, de unde nu plecau cu mâna goală.

Și așa își păstrau chefii și vola bună dela o zi la alta și „lecția” pe a doua zi, ori peste un ceas o respectau, ca să n'o uite. Și radeau cu toții — chiar ca copii. — cu acești filosofii de buză: „Tot una neeste: ori de am plânge, ori de-am râde.”

Apostol D. Culea

O datorie neîmplinită

Un ofițer de-al noștri, iubitor de cercetări științifice și doritor să găsească urme din trecutul neamului, a dat la Crăstinești în jnaltul Holțului peste conacul marelui învățat Bogdan Petriceicu Hașdeu. Acest conac nu numai că era într-o stare vrednică de plâns, dar mai era păzită și de un rus care nu știa o boabă moldovenească.

Lozintă lui Hașdeu, unde marele s'vant mândrie a neamului românesc și giganț al cugetării, și-a petrecut anii copilăriei lui, această locuință care se cuvine să fie scoasă ca un templu sfânt, stă în paza unui rus incontinent, astăzi când Basarabia e slobodă și stăpânul pe desinele ei. O înțeleg mai crudă nici că se poate; mai ales când știm cât de prigonit a fost Hașdeu de rus și ce ură înversunată le purta el în suflet. Când începuse procesul de dezastruționale a nobilimii moldovenești din Basarabia, care s'a dat mai toată departe a stăpânului străine, Hașdeu a luptat cu toată puterea inimii lui de moldovan curat împotriva acelei ticăloase prefaceri.

Rușii văzând că nu-i pot asterne pe frunte pecetea infamă a uitării de neam l'au prădat de toate averile și l'pregătiseră în Siberia sălas pentru ispășirea pătelor făptuite împotriva stăpânului.

Cu multă durere și jale s'a despărțit l'ânăul răzvrătit de pământul ei, al Basarabiei și de lozintă copilăriei sale în care era însemnat în fle-care trântură de piatră ale străbunilor lui începând cu vornicul Grigore Hașdeu, apărător cu spada al moștelor strămoșești și sfârșind cu Alexandru Hașdeu care cuvânta în groi plin de svânt despre slava norodului moldovenească. Trecând Prutul a cel r'au și zăgăz blăstămat" core trunchia neamul, el a pus în slujba culturii naționale toată puterea minții lui g-niale ajungând savant între saveni și prilej de mândrie a nișunei sale în vreme ce alți lili al Basarabiei treceau Nistru să slujească în templu păgân, punându-și inima și mintea lor în serviciul unei gloriofii străine.

Lovit de nenorociri familiare, bătrân și stingerit de sgomotul lumii, Hașdeu își făurise un castel la Câmpina, lângă poalele munților, unde ținea să-și petreacă cel din urmă an și vechi; dar atât de înversunat era disprețul și ura lui împotriva rușilor, încât printre alte simboluri a zidit p'etele de răsunet al castelului său în chip de zid cu metereze ca să arate generațiilor viitoare, că primăria neamului românesc la răsunet se află; într'acolo să ridicăm braț de apărare, pentru că nenorocirile și tot răul de-acolo au venit, iar binele, n'clocodă.

Asa a înțeles acel boer moldovan și fiu al Basarabiei să-și slujească neamul. El nu s'a răstăcit de naștarea lui, ci a stat în mijlocul ei, ridicându-și până la înălțimea sufletului său, de aceea netrebnic vom fi, dacă nu-i vom slăvi amintirea.

Cerem și nu ne îndolm că vom fi în asentimentul tuturor, ca locuința lui Bogdan Petriceicu Hașdeu dela Crăstinești să fie luată pe seama ocărmuirii și prefacerii în muzeu național, unde să se adune toate rămășițele acestei glorioase familii. Cerem ca acel privilegiiat rus, care necăscăste cu prezența lui conacul marelui moldovan să fie înălțurat, iar străjirea s'o facă unul din strănepoșii acelor plăsești, în fruntea cărora cu spada în mână și cu nădejde în Dumnezeu, mergea la biruință vornicul Grigore Hașdeu.

Să ne d'primă o dată a cinstii amintirea oamenilor noștri mari, pentru că un popor, care nu-și cinstăște martirii și eroii lui, nu merită să trăiască.

H. D. Dăscălescu.

Un dar al lui Roosevelt

Fostul președinte al Statelor Unite a dăruit puțin înaintea morții sale suma de 5000 lei, din premiul Nobel ce-l obținuse, pentrutru soc Ocrotirea orfanilor de război din România.

D-na Cantacuzino, prezidenta societății a primit suma dela legățiunea americană din București.

INVIEREA

Sund clopotele, sund Clopotele Inolterii, Peste deal și vâl răsund Ducând vestea primdeverit.

Peste platuri, peste creste, Glasul lor sonor de-aramă, Duce 'n lume buna veste C'a 'nvolat fărâna mamă.

Și din noaptea de robie Din al veacurilor somn, Ca un mort din veșnicie S'a sculat Poporul-Domn.

Primdevară, tu ești taina Primerilor de veacuri, Căci o lume și schimbă haina Peste timpuri și meleaguri.

Veniți, fraților, la hramul Ziului târziu de glorie, Ca să prăznuim cu Neamul Sărbătoarea Sărbătorii!

Tu ești freamătul și cântul Vremurilor villoare, Care leagăna pământul în vâlșari fermecătoare.

Tu ești glugliul și vestmântul— Frunza codrilor din ramuri, Care leagă cu mormântul Spuza miilor de neamuri.

A sunat din vreme sorocul Dezrobirii seculare: Și-a sosit în prag norocul Intregirii de hotare.

Veniți, frați, la sărbătoarea Invierii din morminte: Să sărbătorim cu Tara Paștele Unirii Sinte!

Veniți, fraților, la hramul Ziului târziu de glorie, Ca să prăznuim cu Neamul Sărbătoarea Sărbătorii!

N. Românaș

Armata rusă revoluționară și războiul nostru

După scrierea d-lui general Găvănescu

Venind mistuna franceză, armata română și a refăcut instrucția și armentamentul. Ardeam cu toți de dorul răzburării.

Bruțala surădea tuturor. Ofensiva trebuia începută de armata română, fiind-ă pe cea rusă nu se punea nici un temel din pricina propagandei pacifistilor și a enerhiștilor. Toțuși se bizia într-o câț-va pe ajutorul armatei VI și a IV rusă, rămase încă nemolipsite de microbul bolșevismului. Dar dușmanul a avut noroc. Cu toată lovitura strânsă dela Mărășii și spargerea frontului nemțesc pe Putna, n'am putut însă culege roadele victoriei până la cap, căci armata IV și a IX rusă n'au voit să ne însoțească la lupte.

Corpul 8 rus, după ce două zile a mers bine, a anunțat într-o sară că nu va merge mai departe, fiindcă ere ordin dela „revoluție” să nu mai lupte, iar corpul 40 rus dela drapta armat și II română nu s'a mișcat de loc, ba chiar părăsește poziția fără să fie atacat d' inamic.

Al noștri au început să se îndoate ca să păstreze legătura cu ei, ba chiar să se oprească.

Guvernul revoluționar pentru o mulțime de motive a oprit orice fel de ofensivă pe frontul românesc.

Vă închipuiți durerea soldaților noștri cari zăreau în cerurile de artate satele, căsuțele runde și dorul de ai lor în mâna orbește înalate, prin focul dușman. „Tavărășii” nu erau tovarășii de arme. Bratușca Ivan era acum om polițist, fâuritor de planuri mari; o isprăvise bine cu războiul.

De aici încolo armatele ruse au intrat în descompunere. Numai era vorba de ajutor la loviturile ce trebuiau date de ai noștri dușmanului care ne cotolesc țara, dar nici să stea pe loc, în apărare d' înșivă, să reziste, întruși peste intruniri, fraternizări cu dușmanul cărui li dădeau informațiuni despre noi, părăsirea frontului în masă, jefuri și omoruri prin hietele noastre s'le. Erau acum niște bande deșmășite fără câpătău. Nemții știu totul. Acolo dădeau lovitura, unde erau așezați rușii. Cum ei plecau în neorândărită la cea dinlău lovitură de ten, tot ai noștri trebuiau să alerge să umple spăritura frontului.

E de mirare cum armata noastră a putut doborâti o biruință atât de mărească ca cea dela Mărășești, când rușii fugiau înapoi, iar ai noștri înalutau. Și ce strânsnică bătaie er fi mănăst nemții, numai dacă „tovărășii” ar fi rămas măcar înțeleștii de poziție, fără să dea dosul.

Și mai îngrijitor încă e faptul, că în toți luptelor, rușii nu ne anusiau plecarea de pe front, nici un fel de informație despre starea inimicului din fața lor. Trădarea a mers și mai departe.

Sploni germani treceau zilnic în tabăra rușilor bolșevici, înneșu sfaturi cu ei, se îmbrăceau în haine rusești, cutreeră țara noastră, ca să-și culegă știrile cari le trebuiau, apoi se întorceau la comandamentul lor prin liniile rusești, nespărași de nimeni.

Nebula bolșevică a înălțurat ofițerii, le-a luat galoanele, i-a batjocorit, i-a ucis chiar, punând la comenzi de regiminte și divizii câte un hojmalău de bolșevic puturos și tâmpit.

Ne-am plecat soartei: Am ocupat noi cu puținii noștri soldați întregul front cu un fir rar de santinele dela Holin și Mare; și a trebuit să primim condițiile de armistițiu și de pace ele dușmanului.

Bande bolșevice armate volau să atace Galați, Fălăceni, Iași, ca să detronize pe Rege și să facă și alie isprăvi.

Dar s'a izbit de furia soldatului nostru.

Era destul să apară 10—15 soldați de-al noștri cu armele, ca să cumințescă și să mână ca pe niște oi, mili de bolșevici.

Și cu chin cu vai am scăpat de ei. Va să zică: armata rusă a țarului a trădat, armata revoluționară rusă a trădat, armata bolșevică a trădat. Trădare pe toată linia.

Istoria ni-e măturie: Rusia a trădat totdeauna. Nu uităm; șinem minte și în viitor.

NB. Generalul Găvănescu, în scrierea sa pomenită face o mențiune tru-

moasă despre soldații basarabeni. Pe Sușia, în Carpați, căle-va unități formate din soldați români basarabeni din divizia 14 rusească s-au pus sub ordinele comandantului brigăzii 6 române și au luptat destul de bine alături de noi. Tot așa și o parte din artileria basarabeană. Sângele apă nu se face!

Ardealul după Unire cu Patria-Mumă

Ocupați cu chestiunile noastre locale, iar presa de dincolo de Prut cu certuri, prea puțin s'a scris despre viața din Ardeal. Decât toamai acolo viața e adevărat românească. După spusele persoanelor ce au sosit de curând din Ardeal, însuflețirea poporului românesc pentru s'a văzut, însfârșit, stăpân pe soarta lui este de nedescris. Țărani la fiecare pas își manifestă sentimentele naționale. În fiecare sat la primărie — un ticulor mare. În unele sate și pe biserică. Cereri de materie pentru trișcolor au fost așa de multe, încât nu s'a ajuns. Și atunci s'a întrebuintat roșul din steagul unguresc, galbenul din cel austriac și albastrul al steagului sașilor.

Manifestarea sentimentelor naționale a ajuns la culme cu pr lejul călătoriei lui Berthelot Marela prieten al românilor n'a fost întâmpinat cu benchete, su toasturi, etc. El a fost pus în contact cu grosul poporului, care singur reprezintă și garda de onoare și stăpânii casei, cari nu știu cum mai bine să primească pe scumpul oaspe.

Portul național original și unul din cele mai frumoase și elegante dela lume, disciplina maseilor poporului, ținuta lor nobilă, a impresionat pe braval general Berthelot așa de mult, încât, într-o cuvântare a măr tunișit, că ar dori ca și țărani din Franța să fie așa de deștepți ca cei din Ardeal.

În Săleștia s'a demonstrat jcurile frumoase românești și scumpul oaspe nu s'a putut stăpâni ca să nu ia parte și el la aceste manifestări de artă națională. S'a prins în horă, apoi a dansat și cu o fată din comună.

Cu prilejul acestei călătorii prin Transilvania s'au luat fotografii pentru film. Păcat că acest film se demonstrează acum în Franța și nu în România. Mai ales Bucureștii ar trebui să-l vădă pentru învățare.

Ordinea în Transilvania domnește deplășit. Administrația s'a organizat peste tot. Firește că mai sunt încă goluri, cari n'au putut fi astupate într'un timp așa de scurt. Dar consolidarea administrației face progrese mari. În tot cazul administrația transilvăneană este mult mai superioară celei din vechiul regat.

Trenurile umblă ca în timpul normal fără nici o întârziere. Multe sunt de spus despre viața din Ardeal și mai ales pentru pilda celor de dincoace de munți. V. H.

Noul comandant al trupelor grecești din Orient

Wena 17 Aprilie. — Generalul Paraschivopolus însărcinat până acum cu conducerea trupelor grece staționate la Constantinopol, a fost înlocuit cu generalul Stavropalos.

FELURITE

Scheldemann a cerut din nou plebiscitul pentru Alsacia Lorena. Când au fost farate înșă, n'a fost nevoie de plebiscit.

Pentru pomenirea marelui artist P. Luceu mort în 1912, în ziua când s'au împlinit 7 ani, din inițiativa artiștilor nesubvenționați s'a ținut un parastas la București.

Vorbind de puterea banului ordinor și acum d-l C. A. Rădulescu spune în gazeta d-lui Iorga că între 1450—1800 ca 50 de bani pe zi era cineva tot așa de bogat ca acum ca 30 lei.

Omul fără patrie. — Telegrama dela Paris ne-a adus vestea că asasinul lui Jaures al cărui proces s'a judecat alieile trecute de către jurați a fost a-bitat. Această achitare de către cetățenii celei mai luminate oraș dela lume a avut așa de mare criminal politic nu a fost fără să producă valvă în Franța. Acela care atacă mai cu mai multă înversunare juriul sunt tocmai partizanii cel mai îndărăți ai justiției populare.

Ne cunoaștem peripețiile procesului în putem formula din depărtare, o părere în această chestiune.

Ne aducem numai aminte de răporsul pe care l-a dat asasinul când a fost întrebat de ca a comis atentatul: „Jaures a spus cărușii, nu avea patrie, era un om fără patrie. De ce dar vă interesează soarta lui?”

Omorât sau pălmuit. — Eri „Patria” din Sibiu aducea vestea că contele Caroly, a fost pălmuit de un ofițer austriac la Viena, astăzi citim în „Czerwiltzer Morgenblatt” că contele a fost condamnat la moarte, dimpreună cu alți trei magnați Satereny, Wckerle și Saurmay și executați după jumătate de oră.

Nu știm care din două știri e adevărată. Poate că nu-l adevărată nici una. Ele au totuși o valoare.

Ele arată la ce tratament se așteaptă publicul cel mare ale cărui păreri și sentimente se refrâng în presă ca să fie supus Karolyli.

Și publicul are dreptate.

In noaptea Invierii

Veniți de luptă lumă... și se frânge, În ritmuri de aramă cadențiale, Tot carul peste capete plecate; — Și lumea se apropie, se strânge.

Cum se aprind, făclille — aplecate Par brațe relezate, sodăndu sânge Și'n pădipății lor parcă ar plânge Frânghiile de craci ce sunt legate!

Din mil de rân, sus, bolta sângerează... Și'n limbele de flăcări mșcătoare, Din răsunăria frunzelor villoare.

Sinștejeria cum mai mult planează. Și-aud un geamăt slăv — acoperind: E răstăgăntul neam al meu din Pind!... I. I. Bictolia.

Drumul Prințului Carol în Ardeal

Cel ce v'a fi chemat mâine poimâne să poarte căma neamului nostru întregit și bine statornicit la adevăratele lui granițe tot ce aceea-și cinste și pricepere de care dă dovadă marele și vrednicul lui tată, a fost pentru căte-va zile oaspetele Ardealului pe care el l'a dorit atât. În vreme ce Ardealul la rândul lui la așteptat atât.

Pe unde a fost, la Blaj, la Orășt și la Alba Iulia, a fost primit și sărbătorit cu toată bucuria de care e capabil sufletul unui popor cinstit, drept și făpt, care nu-și va precupești nici odată dragostea, fiindcă o destul de conștia de adevărată lui valoare pe care se bizue și la bucurie și la vreme când este în impasări—Prințul însă nu s'a dus pentru ca v'a fi sărbătorit—și ardeleani o știu prea bine—ci s'a dus să facă dovada că dela cea ce ni se cuvine nici o fărâma nu va fi cinstit.

A căutat să văz și să socotească brațele vărsoase pe care se va rezina țara la curând când vârful balonetei se v'a înfige în coasta beșii care depășește bărioșul și calcă hotarele și dreptăria neamului care s'a săturat de mult de câte-a fost nevoit să îndure.

Această hotărâre dârje care l'a înplina în dram, a putut să văză moștenitorul și în suferințele noller legăz de peste mări, și înspăcându-și cu atenție oastea cu care v'a porat, Prințul s'a întors în București să primească ordinul de lăpș.

Un glas unguresc

Foia maghiară „Uj Világ”, care apare în Sibiu de câteva zile și care caută o apropiere prietenească către români, în No. 8 are un articol interesant din peana preotului săucu Mar-ton Andor. Amintim aici următoarele rânduri din acest articol: „Dacă astăzi noi stăm între străini ca străini și părășiți, aceasta o putem mulțumi păcătului, ce apasă de veacuri asupra capului nostru. Pentrucă din voința lui Dumnezeu am fi frați, dacă răutatea omenească nu ne-ar înstrăina pe unul de cel-alt. Românii aceia la cari am privit piez și cu pornire dușmănoasă, ne-au fost nu numai vecini, ci și prieteni credincioși atunci când purtam lupte de apărare sub conducerea marelui Huniade.

INVIEREA

În greutățile de toate zilele și toate nopțile ce le am trăit clipă eu clipă, în timpul războiului nostru, ochii noștri se ridiceau spre cer și gândurile noastre se îndreptau spre acela care a dat bunătate și a îndrumat sufletele omenirii pe căile iubirei.

În primile zile ale războiului, când flămurile păseau încoronate de lauri pe pământul pe care se vărsase atâta sânge într-apărarea ereștinătății și apoi în zilele de restriște, în sufletele noastre L'am avut și ereștința în El n'ei când nu ne-a părășit.

În decursul urcării noastre pe Golgota, umbrele noastre au fost adăpate cu sângele ce țâșnea din trupul idealului nostru.

Astăzi când trebuie să-l statornicim pentru eternitate cu noi jertfe și sforțuri supreme, gândul și privirea, inima și graiul aduc mărime Aceluia care a sădit în sufletele noastre ereștința nestrămutată în împlinirea acestui ideal.

Mil de martiri mai suferă încă prigonirile faiseilor și crucile ca niște brațe, care cer ajutor se înșirue de-a lungul drumurilor, pe dealuri și coline, ca măturie că ideaul se ajunge numai prin jertfe și răstigniri, precum a pățimit Acela pe care îl sărbătorim.

De mil de ani străbunii și

neamul nostru li aduc laudă și mărire.

În decursul neînfrântului mers al vremii, sufletele multor popoare au suferit multe și himbări în ereștința lor, numai pentru ca să ocolească jertfele ce se cer unei ereștine, ca să înălțare suferințele și să îndepărteze asupririle: Neamul românesc din ereștință și-a lăurit idealul, pe drumul căruia a pățimit.

Pentru păstrarea acestei ereștine a fost darul în jertfe: sângele a curs în râuri, munții s'au înălțit, focul a pus stăpânire peste bogățiile sale, peste traul său.

Dar în mijlocul acestor furtuni el a stat neclintit ca un apostol care aștepta să crape catapi-teazma silniei și nedreptăți milenare și El s'a învieze, aducând zăbavirea sufletelor românești.

Și astfel, oricât se va întinde peste popoare erezia; oricât va căuta să predomine în lume interesele de îmbogățire cari nu cunosc alta ereștință și jertfa decât vițelul de aur; și orice formă vor căuta să ne înălțare alte idele, în noi românii, această în-viere, când ne zmerim înaintea Domnului trebuie să ne ridice la exiaz, căci învierea Domnului, pentru noi este un simbol:

Este înșasi învierea neamului nostru.

Și o vom sărbători de-apururi, ca un prinos de recunoștință pentru martirii ce au fost răstignii.

I. I. B.

POPORULUI MEU

Voi ne-ajă uitat, dar noi nu v'am uitat... Voi nu ne-ajă iubit, dar noi, n'am încetat să vă iubim... (Dintr-o nouă poveste)

Poporul meu, și-a fost vrăjmaș destinul Și patrii și prigoane și-a venit, Iar frații tăi de mult te-au părășit Și nici nu vor să-ți înțeleagă chinul!..

Pe țărniuri c'ă'n povești fermecătoare Pe cari atât de-aproape le-ai visat, Colindă doru-ți trist, Ingenunchiat, Cereșind zadarnic milă și 'ndurare!

Înlăntit de veacuri geme Pindul Și plânsul lui l-auzi, poporul meu, Ca pe un tată l'ai iubit meșeu, Ca sânge de păstori-martiri sfințindu-l!..

Poporul meu, dorita mântuire, Când vezi c'ă'n lume azi prieteni n'ai Tu singur numai poți ca să și-o dai. Înfruptându-ți visul de mărire..

Iar dacă mult cercata-ți vitejie Nu va putea să-ți smulgă jugul greu, Cu arma 'n mână tu mori, poporul meu Urcat ca să trăiești în veșnicie!..

Em. Papazissu

Comisiunea Centrală de judecată de pe lângă „Casa Noastră”

Organizarea și compentința ei

Pentru judecarea tuturor neînțelegerilor și nemulțumirilor provenite de la exproprierea și prețuirea moșilor, Decretul lege relativ la reforma agrară din Basarabia No. 3798 1917 a instituit prin art. 25, pe lângă „Casa Noastră” o instanță superioară de judecată numită „Casa Noastră”, care judecă și hotărăște la ultima instanță, fără drept de opoziție și recurs, toate apelurile făcute de părțile interesate în contra hotărârilor Comisiunelor județene de expropriere și în proprietărire.

Conform art. 30, cei nemulțumiți cu hotărârile Comisiunelor județene au drept de a face apel la Comisiunea Centrală în termen de 15 zile de la pronunțarea hotărârii Comisiunel județene.

Potrivit dispozițiilor art. 31 la judecarea de către Comisiunea Centrală nu s'admit nici un fel de persoane particulare, străine de cauză, că: avocați, experți, etc. — Părțile interesate, însă, pot aduce orice fel de dovezi scrise sau verbale la susținerea cauzelor lor.

Decizia Comisiunel centrale se publică prin „Monitorul Oficial”. Art. 32 prevede că, în caz de apel, în urma hotărârii Comisiunel Centrale, „Casa Noastră” cere Ministrului de Agricultură să decreteze exproprierea.

Comisiunea Centrală și-a luat șința în ziua de 8 Februarie 1919 și se compune din: D-l Vespasian Erbiciau Prim-președinte al Curții de Apel, cel mai înalt magistrat din Chișinău, președinte al Comisiunel și din armătorii membri: I. M. Dulcalescu administrator al „Casei Noastre” ca delegat al Guvernului Central, Ștefan D. Spatar delegat al Directoratului de Agricultură, Erhan Ionog al „Casei Noastre”, V. Lasca, Ion Peltoan, N. Saraceanu și I. Buzdugan delegați aleși de „Statul Țării”.

D-l membru I. Buzdugan este delegat și ca Secretar General al Comisiunel și ajutor al D-lui Președinte. Prim-grefior de gedită este D-l

Dimitrie Dometrescu grefiorul secțiunii I a Curții de Apel din Chișinău. Proprietării nu și-au ales, încă, delegații la Comisiunea Centrală și au ultim termen, pentru facerea acestei alegeri, în ziua de 23 aprilie 1919.

Comisiunea își are sediul Chișinău str. Mitropolitul Gavril (fostul Gogol) No. 11. Orele de primirea petițiilor și apelurilor sunt de la 11—13 (11 a. m.—1 p. m.)

Ea și-a început lucrările primind apeluri.

Din acestea, în ziua de 29 martie a. c., a judecat apelul făcut de Emilia Cuhareanu și filii ei în contra hotărârii Comisiunel județene de expropriere și în proprietărire—Bălți No. 66/1919, relativ la exproprierea moșiei Cubani, județul Bălți, apel care s'a respins în unanimitate.

Alte apeluri s'au fixat a se judeca de Comisiunea Centrală, după cum urmează:

Luni 28 Aprilie 1918

1) Maria Donica-lordăchescu proprietara moșiei Dănceni județul Chișinău (Dosarul No. 4/1919). Apel contra hotărârii Comisiunel județene Chișinău din 15 Martie 1919, relativ la exproprierea moșiei Dănceni județul Chișinău.

2) Ecaterina Gh. Franțevici măscută Saraceanu (Dosarul No. 5/1919. Idem Marti 29 Aprilie 1919

1) Zaharianov A. David, Zaharianov A. Abgar, Bogdasarov (Elena) Uliana Zaharianov Gh. Ana. (Dosarul No. 6/1919. Apel contra hotărârii Comisiunel județene Chișinău din 16 Martie 1919 relativ la exproprierea moșiei Bălțata volostea Costești județul Chișinău.

Apelurile trebuie să se facă de către cei interesați, în contra hotărârilor Comisiunel județene prin aceștiași Comisiuni care sunt date, în termenul cel mai scurt, să înalțare apelurile împreună cu dosarele respective Comisiunel Centrale.

I. Buzdugan.

Din „Poemele răstrieșei“

XV

Cruce albă de mesteacăn, răsărită lângă drum,
Lasă-mă să mi plec genunchii și să cad sub tine-acum;

Sujetul din mine lasă-l tremurând să te mângâie
Și-animat să te înfășoare ca 'ntre fumuri de tămâie.

Prins de brațele-ți întinse, lasă cruce să pătrundă
Albul lui din care astăzi este fie care undă,

Și prin lemnul tău, fluidic, să se scurgă să se 'ndoie
Și să sfredească gheața ca și picurul de ploaie.

Și'n pământ de-o da de-o mână cioturoasă de plugar,
De vr'un colț de la tunică, sau de urma lor măcar,

Să sârute blând, cucernic, prea sfințitele lui moaște
Că 'npământ i-un sfânt pe care, nime'n lume nu-l cunoaște.

1917

Stefan Bălcești.

Cuvinte de ostaș

Extragem aceste frumoase rânduri din gazeta „Basarabia”, scrise de locotenentul de administrație Gh. Despa:

Săptămâna trecută circularul în oraș s'auzise alarmant, menite să tulbure liniștea cetățenilor iubitori de patrie și îndosebi menite să ne deprimeze pe noi ofițerii basarabeni din viteză armată română. Aceste s'auzise în lansează foștii ofițeri din fosta armată rusă rămași de frică pe teritoriul nostru. „Vor veni bolșevicii, zic ei, și atunci vă vom arăta noi cine suntem, nu numai vouă, dar și familiilor și rudelor voastre.”

Acestor oameni venetici pe pământul scump al noastre Basarabii, care și-au pierdut capul și care n'au știut niciodată ce însemnează iubirea de patrie și drepturile omenești, le răspundem că zădărnice sunt unelțile lor. Ura le-o înțelegem însă, pentru că nu scapă din mâini înțelegerea în Basarabia; iar basarabeni s'au arătat în vremurile grele prin care s'au trecut, de toțnici și înzestrați din belșug cu simțul politic, caracteristic națiunii noastre.

Imagini fugare

Un văl ușor de uitare acoperise rănița neamădule încă, ale poporului român, o linie apăsătoare mișcă, dizolvă era fața de dușmanii de a căror mână de gâde, a s'ingerat atâtea corpuri roșii și cu toate s'emențele mizeriilor fără s'arăt în care ne ținem existența, lumea părea parcă muiată, călătându-și fic-care de rostul lui.

Dar o noaptea grăitoare mocnește ca lava unui vulcan geta și izbucnească ca să cutremore în mlacla celor mai îndepărtate meleaguri: valvă, goște misterioase și discrete prin călenele, chipuri simând orice cantă și last din monotonia veseliei lor vecinic juvenile și luându-și un aer grav, comentează, conștientă paupări care nu coincid cu cele de cătena fărâșie în abundență de atâtea specimene de felul lor, se uită împrejur ca să pară și mai discretă când reproduc declarațiile culărui om al zilei, gestificându-și, exclamă până când întreg capitalul de colportări e distrus și ciocnitul pe farfuri ch'amă chelnerul la plată.

Dar departe, în aerul luminos și plin de soare pe ogorul proaspăt, până unde zgomotul și fumul cafenelei nu ejuge țărâna răstoarnă volos, brazda din care se înalță aburi.

Înima lui e plină încă de amintirea durerilor revătate.

Prea mult a fost suferințele noastre și ale lui și mai mult! Și mâniile vârnase care apăsau cornele plugului se desceștează, ochii lui iavoriți puțin de aspectul promițător de bogății al materiei în primăvară, se uzează și gândurile-i poartă fără să vrea prin vijeliile trecutului recent, prin văpa infernală a Mărăștilor — Oitașului — Mărăștilor, prin spitalele unde luni întregi și-a lăsat scheletul ca obrazul său, cu buzele întredeschise de mirabund și uitate de cine știe ce pălău lăuntric, cu glasul stins și răgoșit, cu capul năuc de atâtea amar și mizerie, trăind din lipsuri ca niște fantome ca ochii mari sperioși și talburi; oboșit, în pribegia atâtor înuturi străine, de atâtea marșuri fără preget; prin numiți Moldovei în viscoale de larnă care făceau din bluză-lui subțire de vară cu care era îmbrăcat e coșul fumurie, murdărie și solărie, lipită de corpul scâlbalt, lipindu-l o zdreanță de cămăși; cu bocancii piețuriciși de ațăta ger, în care nu-și simțea dețetele picioarelor degerate și... prin câte și mai câte.

Se gândea la aceste toate dar soarele coboară dinșpe amiază și cu aratul n'a măntuit... De teama altor vremuri grele care pot surveni căndu-l alte noi jefite, de teama ca holdele să nu fie podărite de burlean, suspini și r'idecându-și ochii spre cer ca o sublimă rugă-tune fără cuvinte, lăsa în voia celui de sus, să paze în răpi pe mușcă mai harnic și cu mai multă încordare.

Donă luni atât de deosebite și atât de depărtate și totuși limbușii, trândăvia și nimicimia celei din urmă n'ar putea lăsa-l fără sudoarea sfântă a celei lalte.

V. Th. Mușil

Glasul fraților de peste Nistru

Iată cuvintele mișcătoare cu care a fost primit un funcționar basarabean de către moldovenii din satul Lunga așezat dincolo de Nistru, în fața Criolenilor noștri.

Ele sunt ca un strigăt desnădăjduit după ajutor al acestor frați.

„Voi de peste Nistru sunteți fericiți, munciiți în voe arăți și semănați ca în timpurile bune, voi sunteți stăpâni pe bucată voastră de pământ dar noi de punem plugul azi mâine vine situl și ară. Nu putem eși la câmp de irică, pentru zece copeici te omoară. Iar acum se sude că vin tâlharli de bolșevici. Am alerga la D-voastră dar nu ne lasă că suntem doar frați.”

Știri Telegrafice

In săptămâna Patimilor

București 17 Aprilie. — Bolșevicii maghiari au spânzurat la Oradia Mare cei cinci membri ai consiliului național, arestând și internând alți 18 profesori și avocați români din Beiuș și Oradia Mare.

Studentimea română a ținut un mare meeting de protestare contra atrocităților fără sfârșit ale Ungurilor și au cerut mobilizarea.

Lupte crâncene între Ceho-Slovaci și unguri. — Bandele ungurești înfrinse

Vienna 17 Aprilie. — Biroul ceho-slovac anunță că între trupele ceho-slovace și cele maghiare combinate cu bande neregulate s'au dat lupte sângeroase în apropierea orașului Rabb, unde maghiarii au fost bătuți având 45 morți și 120 prizonieri. Ceho-slovacii au capturat 12 mitraliere și mult material de războiu. Se confirmă că bandele bolșevice imediat ce văd că lupta e serioasă cu Ceho-slovacii carli luptă vitejește, fog aruncând armele. (A. D.)

Trupe grecești în Ucraina

Vienna, 17 Aprilie. — Din Atena se anunță că eri au plecat din portul Pireu cinci divizii de trupe grecești spre Ucraina. La imbarcarea și plecarea trupelor erau de față ministrul de externe al Greciei, ministrul de războiu, Mareșalul Curții regale. Toate trupele sunt prevăzute cu cel mai modern armament de războiu.

Ardelenii cer arme și munițiuni

Sibiu, 17 Aprilie. — Ardelenii de dincolo de zona ocupată de armatele române cer arme și munițiuni pentru a se apăra contra bolșevicilor maghiari.

Dezarmarea Turciei și Bulgariei.

Vienna, 17 Aprilie. — În vilaetle de mijloc ale Asiei Mici dezarmarea trupelor otomane continuă. Dezarmarea Bulgariei e complet terminată. Trupele aliate sunt complet stăpâne pe situația din această țară.

Generalul Sanders în fața justiției

Vienna 14 Aprilie. — S'a început procesul generalului Liman von Sanders fostul comandant al trupelor turcești din Gallipoli, în fața Curții Marțiale Internationale. D'sta este acuzat de a fi ofițat trupele otomane contra aliaților.

Generalul von Sanders a fost arestat pe vaporul Malta pe când încerca să fugă.

Către Pace

Lyon 17 Aprilie. Wilson a declarat Luni, presei americane următoarele: Chestiunile esențiale pentru baza pacel cu Germania sunt aproape tranșate. Întâlnirea cu delegații Germanii la Versailles, s'a fi la 25 April. Până atunci va continua studiarea celor lalte chestiuni. Sper să dăm o grabnică soluție problemei Adriatice.

Un asasinat pe Calea Victoriei

București, 17 Aprilie. — Zeraful Collier din Calea Victoriei, s'a găsit azi după amiază asasinat în prăvălie și jefuit.

Nu s'a dat încă de urma făptuitorilor crimei. Totul s'a petrecut fără să simtă cineva.

Acord Maghiaro ceho-slovac.

Paris 17 Aprilie. — Ceho-Slovacii și Maghiarii au căzut de acord într-o dată privește zona neutră după linia de demarcare împiedecând astfel conflictele de natură celor de până acum.

Soluția Banatului e tranșacțională

București, 17 Aprilie. — O telegramă din Paris anunță soluția chestiei Banatului fiind seama de drepturile ambelor părți. Deci o soluție tranșacțională. Guvernul n'a dat nici un comentariu.

Trupele române din Ardeal primesc ordin de atac.

București, 17 Aprilie. — Comunicatul militar anunță atacul ordonat trupelor române contra Ungurilor cari au depășit linia demarcațională.

Directoratul de instrucție publică din Basarabia

CIRCULARA către

Tutorilor Inspectoratelor și Revisoratelor Școlare din Basarabia.

Binevoiți a trimite cât de curând tuturor școlilor primare de sub conducerea D. V. următorul chestionar, conform căruia diriginții școlilor vor înctomi și înainta D. V. până la 15 Iunie a. c.

DAREA DE SAMA

pe anul școlar 1918—1919

1. Data înființării, precum și data deschiderii cursurilor pe anul școlar 1918—1919.

2. Localul școlii. Propriu închiriat sau donat și dacă există locuință pentru corpul didactic.

3. Corpul didactic. De ce naționalitate, de câți ani funcționează în învățământ, pe baza cărui titlu a fost numit învățător. câte grațiații are, căsătorit cu sau fără copii, necăsătorit, pedepsile sau recompensele ce s'a primit în cursul acestui

COMUNICATE OFICIALE

Trupele ucrainiene rezistă. — În Ardeal oștirea noastră a primit ordin de atac. — Ungurii bătuți. — Oștirea noastră capturează 5 tunuri, 30 mitraliere, mari cantități de arme și muniții și prizonieri.

16 Aprilie.

Frontul de Est. — Regiunea Olesa a fos complet evacuată de trupele aliate. În regiunea Tiraspol-Razdelnaia trupele Ucrainiene regulate revistă încă atacurilor bolșevice.

Pe restul frontului schimb rar de focuri între cele două maluri ale Nistrului

Frontul de Vest. — Inamicul a trecut din nou linia de demarcație între Iba și Cicarlan și a ocupat dealul Piterigului. Pentru aridiea înamicului puțința de a smai și agresiv s'a dat ordin trupelor noastre să treacă la atac pe tot frontul. Acțiunea a început în dimineața de 16.

Frontul de Est. — În sectorul Cetatia-Albă flotila noastră a scufundat la Mălăești un șlep și două remorchere. În sectorul Tiraspol trupele ucrainiene au bătut pe bolșevici la Mălăești

și au incendiat satul Plossa. Pe restul frontului liniște.

Frontul de Vest. — În noaptea de 15-16 Aprilie inamicul a atacat pe frontul Pietriș, Ilodod, Ciortelek, Tigaoi, Ilcoimnvi (N. Ciucea) atacul sfost respins. Trupele noastre trecând la ora 12 în ziua de 16 pe linia Hodod, Ilerealean, Igeriște, Balatru, Danitai, Soborsin.

Trofele s'a capturat 5 obuziere de 100; 30 mitraliere foarte multe arme și mari cantități de munițiuni, sau făcut numeroși și prizonieri.

Pierderi morți: 2 ofițeri și 19 soldați răniți; 8 ofițeri și 88 soldați, dispăruți 1 ofițer și 10 soldați. Pierderile inamicului sunt foarte mari. Numai în sect. Crișului-Alb s'a îngropat peste 300 cadavre. Operațiunile continuă.

M. C. G.

Ocaziune rară.

Pentru scurt timp se vor desface **VIVITZOV** la magazinul de încălțăminte

— din strada Pușcinscaia —

Diferite asortimente de stofe englezești pentru primăvară și vară pentru domni și doamne

Zefiruri, Madapolam, Satenuri, Flanele, Briuri franțezești etc.

— Cu prețuri reduse dela fabrică —

an. Decorat, ce anume decorații și dela ce stat. Titlul cu care funcționează suplinitor, provizoriu definitiv, dacă are certificatul de cursul pedagogic de limba română.

4. Numărul absolvenților și așiiți fără absolvire.

5. Numărul elevilor cu clasificarea repartizarea după gen și naționalitate.

6. Biblioteca.

7. Studii suplimentare: lucru manual, meșerii, agricultură, grădinărie, sericicultură, pomicultură, cântare, igiena, gimnastica, marș militar.

8. Cheltuieli pentru întreținerea școlii cu clasificarea resurselor.

9. Cursuri de adulți.

10. Activitatea extrășcolară:

a) Lectii și cetiri populare (șezători literare). b) Bibliotecă publică, Depozitul de cărți populare, c) Conferințe didactice agricole, religioase, ținute pentru săteni.

II. — Muzeul școlii.

12. Partea medico-sanitară.

Clase de meserii și lucru manual lângă școala primară.

Conform acestui chestionar și revizoratele vor întocmi o dare de samă generală de întreagă situație a județelor lor și o vor înainta Inspectoratelor respective nu mai târziu decât 5 Iulie a. c. Iar Inspectoratele vor înainta raportul lor Directoratului la 1 August a. c.

p. Director (sr) Școaliilor.

p. Șeful inv primar (sr) Bogos. 243—1

Circulară către Revisoratele școlare din Basarabia.

Directoratul de Finanțe, prin adresa cu No. 36691/919, ne face cunoscut că, pentru ca funcționarii să-și poată primi lefulu-lă fără întârziere, a dat ordin Administrațiilor financiare să plăte salarilor să să facă și de către percepșorii rurali, după regulile existente în vechiul regat, în condițiile următoare:

Când e vorba de un mandat colectiv, acest mandat se va emite pe numele Administraștorului financiar al județului, iar din personalul ce figurează în state se va trimite un delegat la Administrația financiară a județului, spre a face atâtea chitanțe câte persoane figurează în state și nu au reședința în capitala județului.

Administraștorul financiar vi zează aceste chitanțe, care se trimite apoi celor în drept de către persoana delegată. Cei care au a-și primi salariile, se prezintă la percepștor cu chitanța, care le va plăti suma cuvenită în baza ei

Adunându-vă această la su-

noștință, avem onoare a vă ruga să binevoiți ca în viitor să întocmiți la vreme stătele pentru drepturile cuvenite personalu-lui didactic dependent de D-ră, pe cari să le înaintați acestui Directorat, care, va ordonașta suma pe numele Administraștorului financiar al județului, rămânând ea, pentru primirea sumelor, să se procedeze conform dispozițiunilor sus menționate.

Director N. Climesou.

Șeful Șerviciului Gh. C. Angheliesou. 245—1

DELA MUNTILE DE PIETATE

Zvonuri mincinoase

Prin orașul Chișinău merge șvoul că toate valorile depuse spre păstrare precum și cele încredințate mie ca amaneturi spre păstrare și care privesc populația locală se vor evacua.

Aceste versiuni sunt răspândite de răuvoitorii, ce vor să provoace nelcredere și panică în mijlocul depunătorilor, cari îngrijorați de aceste versiuni ar lua toate măsurile pentru a-și scoate obiectele depuse.

În lipsă de mijloace depunătorii obiectelor ar apela la răuvoitorii care din interes răspândesc astfel de zvonuri și care se dedau la un nou fel de speculație pe de-o parte înmurmurându-l cu bani pe amanet iar pe de alta înșușindu-și obiectele amanetate pe prețuri de n.m.c.

Stând de veghe în ajutorul populației nevoiașe din oraș și împrejurimi, care de douăzeci de ani ne păstrează încredere desăvârșită, declar ca reprezentant al Muntelui de Pietate că n'am primit nici un ordin cu privire la evacuarea averii încredințate instituției pe care o conduc și toate zvonurile sunt pure minciuni pornite dela răuvoitori.

Șeful Muntelui de Pietate a orașului 288—1 Ojoga

Dr. V. Mândru

Șef de serviciu de boale interne Specialist de boate de

Plănani și inimă

STRADA JUCOVSCAIA No. 17 (lângă Klevscaia). 210 - 7

Consultaștuni 4—6 p. m.

Dr. P. ATANĂȘESCU

Boale interne, femei și sifilis

Inecșii întrevenoase cu ceanur de mercur și neosalvarsan

Consultaștuni dela 1—5 p. m. Strada Gogol 44 alături de Poșta TELEFON 444 178—8

